

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ (ฉบับปรับปรุง)

Food Allergen List of
Some Selected Countries (First Revision, 2009)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ (ฉบับปรับปรุง)

Food Allergen List of Some Selected Countries
(First Revision, 2009)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ (ฉบับปรับปรุง)

Food Allergen List of Some Selected Countries (First Revision, 2009)

เอกสารวิชาการชุด Easy rules

จัดทำโดย สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

เกษตรกลาง บางเขน ถนนพหลโยธิน

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

พิมพ์ครั้งที่ 2 พฤศจิกายน 2552

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

สงวนลิขสิทธิ์

คำนำ

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ “รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่าง ๆ” ครั้งแรกเมื่อปี 2550 แต่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ประเทศคู่ค้าของไทยหลายประเทศได้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบการติดฉลากอาหารก่อภูมิแพ้หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยน แก๊ซ หรือเพิ่มเติมรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ที่ต้องการติดฉลากระบุว่ามีอยู่ในผลิตภัณฑ์

ผู้ประกอบการจำนวนมากได้สอบถามระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้ที่ประกาศเพิ่มเติมใหม่ของประเทศต่างๆ มาโดยตลอด มกอช.จึงเห็นว่า เป็นโอกาสอันดีในการตีพิมพ์หนังสือฉบับนี้ขึ้นอีกครั้งหนึ่งโดยปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อจะได้เป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าทั้งสำเร็จรูปหรือสินค้าสำเร็จรูปที่จะต้องติดฉลากจากต้นทางอย่างถูกต้องจะได้ไม่มีปัญหาสินค้าถูกกักกันเนื่องจากติดฉลากผิดทั้งที่มีความปลอดภัยกับด้านอาหาร

มกอช.หวังว่าหนังสือฉบับนี้คงจะอำนวยความสะดวกด้านการค้าให้กับผู้ประกอบการสินค้าเกษตรและอาหารทั้งหลายได้ไม่มากนัก และยินดีรับคำติชมและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับทุกท่าน

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
พฤศจิกายน 2552

อาหารก่อภูมิแพ้

• อาการภูมิแพ้อาหารนั้นก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์สำหรับบุคคลที่มีภูมิแพ้ต่อการบริโภคอาหารชนิดนั้น ซึ่งอาการเจ็บป่วยอาจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลและปริมาณที่บริโภค เช่น อาการคัน เป็นผื่นแดง ปากบวม คลื่นไส้ อาเจียน อึดอัด หายใจไม่ออก หรือในกรณีรุนแรงอาจถึงขั้นช็อคหมดสติ หรือกระทั่งเสียชีวิตได้

• ปัจจุบันยังไม่มีวิธีการรักษาให้หายขาดหรือป้องกันได้อย่างสมบูรณ์ วิธีเดียวที่ได้ผลคือหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ตนเองเป็นภูมิแพ้เสีย

• ดังนั้น ประเทศต่างๆจึงมีการออกกฎระเบียบที่เป็นการติดฉลากภาคบังคับอาหารก่อภูมิแพ้ โดยให้ระบุส่วนประกอบที่เป็นอาหารก่อภูมิแพ้นั้นในฉลากเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริโภคที่มีปัญหาภูมิแพ้อาหารได้หลีกเลี่ยงผลิตภัณฑ์อาหารชนิดนั้นๆ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาด้านสุขภาพของผู้บริโภค

• อาหารก่อภูมิแพ้แต่ละประเทศอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะนิสัยการบริโภคของชนชาติ (เช่น ปริมาณ การบริโภคอาหารนั้นๆ ความถี่ในการบริโภค ความนิยมในการใช้เป็นส่วนประกอบในอาหาร เป็นต้น) ความแตกต่างทางพันธุกรรม (เช่น บางชนชาติอาจมีโอกาสภูมิแพ้อาหารบางชนิดมากกว่าอีกชนชาติหนึ่ง) เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น

- ถั่วลิสงเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในสหรัฐอเมริกาและสวิตเซอร์แลนด์
- ข้าวสาลีเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในเยอรมันและญี่ปุ่น
- ปลาเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในสเปน
- เมล็ดงาเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในอิสราเอล

• ทั้งนี้ อาจมีการปรับปรุง เพิ่มเติม หรือยกเลิกรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ได้เมื่อเวลาผ่านไปขึ้นอยู่กับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และสถิติการเจ็บป่วยเนื่องจากภูมิแพ้อาหาร เช่น ในปี 2549 สหภาพยุโรปได้เพิ่มถั่วลันเตาและสัตว์น้ำกลุ่มหอย และปลาหมึกในรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนธันวาคมปี 2550 หรือในปี 2551 ญี่ปุ่นได้มีการเปลี่ยนรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ที่แนะนำให้ติดฉลากโดยสมัครใจ เป็นอาหารก่อภูมิแพ้ที่บังคับให้ติดฉลากสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสินค้าประมง ซึ่งบางรายการได้ผ่อนผันการบังคับใช้ไปจนถึงปี 2553

• รายละเอียดของข้อกำหนดการติดฉลากอาหารก่อภูมิแพ้ชนิดที่ระบุไว้ในกฎระเบียบของแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันไปบ้าง แต่โดยหลักการแล้วก็คือ การต้องระบุว่าอาหารก่อภูมิแพ้ชนิดนั้น ๆ เช่น มี “ถั่ว” เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์นั้นๆ

ในบางประเทศอาจมีกฎหมายเฉพาะของสินค้านั้น ๆ ทำให้ไม่ปรากฏรายชื่ออาหารนั้นเป็นรายการในระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้ เช่น บางประเทศมีการกำหนดเรื่องการติดฉลากสารสีฟ้าไว้ในกฎระเบียบเกี่ยวกับเครื่องดื่ม จึงไม่ปรากฏในระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้โดยตรง แต่ในประเทศอื่นอาจกำหนดเรื่องนี้ไว้ในกฎระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้ อย่างไรก็ตาม มักจะมีข้อกำหนดในทางปฏิบัติการติดฉลากสารสีฟ้าในเครื่องดื่มเนื่องจากทำให้เกิดอาการภูมิแพ้สำหรับผู้ป่วยโรคหอบหืดได้

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	 สหรัฐอเมริกา	 แคนาดา	 สหภาพยุโรป
ถั่วลิสง (peanuts)	✓ (ยกเว้น highly refined peanuts oil)	✓	✓ (ยกเว้น fully refined peanuts oil)
ถั่วเหลือง (soybeans)	✓ (ยกเว้น highly refined soybean oil)	✓	✓ (ยกเว้น fully refined soybean oil and fat)
Tree nuts	✓ รวมมะพร้าว (coconut)	✓	✓ (nuts)
ถั่วลูปิน lupin (ถั่วในตระกูล Lupinus sp.)			✓
เมล็ดงา		✓	✓

 ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	 ญี่ปุ่น	 เกาหลีใต้	หมายเหตุ
✓	✓	✓	■ highly refined oil หมายถึง น้ำมันที่ผ่านกรรมวิธีทำให้บริสุทธิ์ โดยมีโปรตีนเหลืออยู่บ้าง
✓		✓	■ fully refined oil หมายถึง น้ำมันที่ผ่านกรรมวิธีทำให้บริสุทธิ์ โดยไม่มีโปรตีนเหลืออยู่เลย
✓ ไม่รวมมะพร้าว	✓ เฉพาะ walnuts	✓	■ ต้องระบุชนิด เช่น แมคคาเดเมีย (macadamia) วอลนัท (walnuts) อัลมอนต์ (almonds) พีแคนัท (pecans)
			มีปริมาณ 450 ชนิด
✓			

- * รายการที่ระบุจะรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึง ปลาและผลิตภัณฑ์
- ✓ คิดฉลากภาคบังคับ
- ✓ คิดฉลากโดยสมัครใจ
- ✓✓ ผ่อนผันการบังคับใช้ได้จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน 2563

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	 สหรัฐอเมริกา	 แคนาดา	 สหภาพยุโรป	 ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	 ญี่ปุ่น	 ช่งกง	หมายเหตุ
พืชตระกูลเดียวกับคื่นช่าย (celery)			✓				
ธัญพืชที่มีกลูเตน (Cereals containing gluten) - เฉพาะข้าวสาลี (wheat) - รวมอื่นๆ (others)	✓	✓	✓ ✓	✓ ✓	✓	✓ ✓	<div> <div>■ ต้องระบุชนิด</div> <div>เช่น rye, barley, oat, spelt และลูกผสมของพันธุ์เหล่านี้</div> </div>
บัควีท (buck wheat)					✓		
เห็ดโคนญี่ปุ่น (matsutake)					✓		
ส้ม (oranges)					✓		
กีวี (kiwi)					✓		
ลูกพีช (peachs)					✓		
แอปเปิ้ล (apples)					✓		
มันจูเขา yamanoimo (yams)					✓		
กล้วย (bananas)					✓		

- * รายการที่ระบุจะรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์
- ✓ ติดฉลากภาคบังคับ
- ✓ ติดฉลากโดยสมัครใจ
- ✓✓ ผ่อนผันการบังคับใช้ได้จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน 2553

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	สหภาพยุโรป	ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	ญี่ปุ่น	ฮ่องกง	หมายเหตุ
สัตว์น้ำ							
• ปลา (fish)	✓	✓	✓	✓	กำหนดเป็นรายการเฉพาะ ✓ ปลาแซลมอน (salmon) ✓ ปลาแมคเคอเรล (mackerel) ✓ ไข่ปลา (ikura)	✓	▪ ต้องระบุชนิด เช่น catfish , salmon , telapia
• กลุ่มเปลือก crustaceans (crustaceans shellfish)	✓	✓	✓	✓	✓✓ กุ้ง (shrimp, prawns) ✓✓ ปู (crab)	✓	เช่น crab, lobster, shrimp
• กลุ่มหอยและปลาหมึก (molluse)		✓	✓	✓	✓ หอยเป๋าฮื้อ (abalone) ✓ ปลาหมึก (squid, octopus)		เช่น หอยฝาเดียว (gastropods) หอยสองฝา (bivalves) และปลาหมึก (cephalopods)

* รายการที่ระบุจะรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์

✓ ติดฉลากภาคบังคับ

✓ ติดฉลากโดยสมัครใจ

✓✓ ผ่านฉันทการบังคับใช้ได้จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน 2553

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	 สหรัฐอเมริกา	 แคนาดา	 สหภาพยุโรป	 ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	 ญี่ปุ่น	 ส่องกง	หมายเหตุ
นม (milk)	✓	✓	✓	✓	✓		
ไข่ (egg)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
เนื้อวัว (beef)					✓		
เนื้อหมู (pork)					✓		
เนื้อไก่ (chicken)					✓		
นมผึ้ง (Royal jelly)				✓	✓		
เกสรผึ้ง - bee pollen - propolis				(เฉพาะนิวซีแลนด์) ✓ ✓			
เจลาติน (gelatine)					✓		

- * รายการที่ระบุจะรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์
- ✓ ติดฉลากภาคบังคับ
- ✓ ติดฉลากโดยสมัครใจ
- ✓✓ ม่อนผันการบังคับใช้ได้จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน 2553

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	 สหรัฐอเมริกา	 แคนาดา	 สหภาพยุโรป	 ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	 ญี่ปุ่น	 เกาหลีใต้	หมายเหตุ
ซัลเฟอร์ไดออกไซด์และซัลไฟท์ (Sulfur dioxide and Sulphite)	✓ ≥ 10 ppm	✓ 0 ppm	✓ > 10 ppm หรือ 10 mg/L express as SO ₂	✓ > 10 ppm	NA	✓ ≥ 10 ppm หรือ 10 mg/L express as SO ₂	การติดฉลาก Sulphite ในอาหารและเครื่องดื่มหลายประเทศกำหนดไว้ในระเบียบอื่นๆ แต่มีบางประเทศระบุไว้ในระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้โดยตรง
มัสตาร์ด (mustard)			✓				ปัจจุบัน (พ.ศ. 52) มัสตาร์ดยังไม่ใช่อาหารก่อภูมิแพ้ของแคนาดา แต่แคนาดาอยู่ระหว่างการดำเนินการเสนอให้เพิ่มมัสตาร์ดอยู่ในรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

- ⊙ รายการที่จะบูรณาการผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์
- ✓ ติดฉลากภาคบังคับ
- ⊙ ติดฉลากโดยสมัครใจ
- ✓✓ ผ่อนผันการบังคับใช้ได้จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน 2553

บรรณานุกรม

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร มกอช., ระเบียบการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร, ตุลาคม 2548.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, กฎระเบียบอาหารก่อกัมมิแพ้ประเทศคู่ค้าของไทย, กันยายน 2549.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, คำแนะนำการติดฉลากของห้องกึ่งเรื่องอาหารก่อกัมมิแพ้ วัตถุเจือปนอาหาร และวันเดือนปี, สิงหาคม 2550.

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงโตเกียว, กฎระเบียบอาหารก่อกัมมิแพ้ของประเทศญี่ปุ่น (ใหม่), 29 ตุลาคม 2552.

Office Journal of the European Union, Directive 2003/89/EC of the European Parliament and of the Council of 10 November 2003 and amending Directive 2000/13/EC , November 25, 2003.

USFDA, Advice to Consumers : Food Allergen Labelling and Consumer Protection Act of 2004. Question and Answers, December 12, 2005 (and its editions).

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
โทร. 0-2561-2277 โทรสาร 0-2561-4034
www.acfs.go.th
มคอช.-2552-กนพ-9